

Фонд імені Фрідріха Еберта в Україні

Гендерний центр
Харківського національного університету
міського господарства
імені О.М.Бекетова

ГЕНДЕРНИЙ АУДИТ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ

Гендерний аудит міського простору – випробуваний підхід створення якісного життєвого простору для УСІХ міських мешканців з урахуванням відмінностей в їх потребах та вимогах до послуг, що фінансуються з державного бюджету. Кожен мешканець міста замислюється над питанням: чого не вистачає в моєму місті/районі для комфортного проживання? А оскільки мешканці – це жінки та чоловіки різного віку, що представляють різні соціальні категорії, їх відповіді будуть відмінними між собою.

В українських містах мешкає 70% громадян/громадянок країни.
Але чи є життєвий простір міста гендерно-справедливим для всіх?

Проект **“Гендерний аудит міського простору”** започаткований з метою:

- ✓ впровадження методики гендерного аудиту міста в діяльність органів місцевого самоврядування для формування гендерно-справедливого життєвого простору міста;
- ✓ розробки пропозицій, рекомендацій, заходів щодо підвищення якості послуг, які надаються органами місцевого самоврядування мешканцям міста з огляду на гендерну складову;
- ✓ підвищення рівня залученості громадян до процесу формування змісту послуг, які надаються місцевим самоврядуванням, з метою максимально повного врахування їх потреб.

Колективні зусилля органів місцевого самоврядування, громадських організацій, науковців та самих громадян сприятимуть впровадженню реальних змін, спрямованих на покращення умов життя кожного громадянина в міському середовищі. Аудит міського простору зосереджується на виявленні “слабких ланок” у системі надання послуг громаді, у векторі забезпечення прав жінок і чоловіків різних вікових категорій, які мешкають у різних районах міста, на доступ до міських просторів.

Вигоди для громади від проведення гендерного аудиту міського простору

- підвищення якості життя мешканців/мешканок через організацію системи гендерно-справедливих муніципальних послуг;
- залучення громади (жінок та чоловіків) до процесу прийняття рішень та підвищення контролю громади над факторами якості життя у місті;

- впровадження інноваційного інструментарію (інтерактивна гендерна мапа) для виявлення та поступового усунення факторів, що перешкоджають формуванню гендерно-справедливого життєвого простору міста;

Як відбувається гендерний аудит міста?

- 1) Місто обирає сектор/послугу, що стане об'єктом гендерного аудиту та формує робочу групу;
- 2) Робоча група навчається методам гендерного аудиту міста та формує план дій;
- 3) Робоча група збирає та аналізує статистичні данні та проводить «польові дослідження»;
- 4) Спільно з гендерними експертами **виробляються пропозиції, рекомендації, заходи** щодо підвищення якості муніципальних послуг з врахуванням потреб чоловіків та жінок, і представляються в кейсах для розповсюдження;
- 5) Спільно з фахівцями гео-інформаційних технологій формуються гендерні мапи міст.

Розроблені гендерні мапи стануть потужним інструментом для об'єднання зусиль органів міської влади та громади задля покращення міського простору для більш комфортного проживання всіх членів громади.

Сектори життєдіяльності міста, за якими може виконуватись гендерний аудит міського простору в рамках даного проекту

ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

Визначаються гендерно-чутливі (за категоріями: “діти”, “жінки”, “чоловіки” і т. ін.) маршрути (або відрізки маршрутів). Оцінюється їх рівень зручності (комфорності) для різних категорій (фокус-груп) пасажирів/пасажирок:

у салоні:

- ✓ рівень наповненості салону транспортного засобу;
- ✓ температурно-повітряний режим;
- ✓ рівень культури надання інформаційних послуг (об'ява назв зупинок);
- ✓ можливість сплатити за проїзд (за відсутності кондуктора) та отримати квиток, здачу;
- ✓ поведінка водія (паління у салоні, гучна музика, стиль спілкування і його ставлення до різних категорій пасажирів (пільговиків, дітей та ін.);
- ✓ передбаченість засобів та місць для різних категорій пасажирів/ пасажирок, зокрема мам з колясками, людей з обмеженими фізичними можливостями;

на зупинках:

- ✓ інформація про розклад руху транспортного засобу(бів), карта маршруту;
- ✓ облаштованість зупинок (наявність павільйону, освітлення, урни для сміття, пішоходного переходу і т. ін.);
- ✓ вказівників: як дістатися пасажирам/пасажиркам до пункту призначення (наприклад, лікарень, державних та муніципальних установ), зупинок, вулиць, громадських закладів);

загальні якісні характеристики:

- ✓ час, кошти, витрачені на транспортні послуги (порівняльний аналіз існуючих варіантів проїзду по маршруту різними видами транспорту (автобусом, трамваєм, тролейбусом, маршрутним таксі, метро) за часом та коштами, які витрачають мешканці/мешканки міста);
- ✓ регулярність руху, дотримання розкладу.

ГЕНДЕРНІ МАРШРУТИ МЕШКАНЦЯ/МЕШКАНКИ МІСТА

Аналізуються повсякденні маршрути (пішохідні та транспортні) мешканця/мешканки міста з точки зору їх комфортності та доступності:

- ✓ жінки з дитиною дошкільного віку (щоденні прогулянки, відвідування педіатра, торгівельних центрів, закладів дошкільної освіти тощо);
- ✓ дітей шкільного віку (до закладів середньої та позашкільної освіти);
- ✓ студенської молоді (до закладів вищої освіти та дозвілля);
- ✓ людей похилого віку (до медичних закладів, муніципальних установ тощо).

Визначається рівень зручності (комфорності) маршрутів мешканців/мешканок «від дому до закладу/закладів» за районами/мікрорайонами проживання і в різний час доби. Звертається увага на:

- ✓ рівень благоустрою прибудинкових територій (зокрема, наявність тротуарів, дитячих та спортивних майданчиків, парко-місць, санітарного стану та озеленення території, наявності бездомних собак тощо);
- ✓ наявність/відсутність діючого ліфту/ліфтів (пасажирського та грузового);
- ✓ наявність на проїзних частинах пішохідних переходів, світлофорів, освітлення, а також час і кошти, які витрачаються.

Аналізуються міські території загального користування – бульвари, парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку), сквери, набережні та ін., щодо наявності та належного стану:

- ✓ доріжок для пішохідного руху;
- ✓ місць для короткочасного відпочинку;
- ✓ озеленення території (газони, квітники, дерева з великою кроною, що утворюють тінь);
- ✓ рівня шуму;
- ✓ зон відпочинку для різних гендерних груп;
- ✓ рівня санітарного очищення;
- ✓ громадських вбиралень;
- ✓ садових лав;
- ✓ системи освітлення (ліхтарів, декоративного підсвічування будинків, пам'ятників);
- ✓ малих архітектурних форм некомерційного призначення (бесідок, ротонд, арок, фонтанів та ін.);
- ✓ розважальних атракціонів.

Також аналізуються створені умови щодо відновлення «життєвих сил» мешканця/мешканки міста з точки зору:

- ✓ «щільності» культурних заходів для різних гендерних груп (досліджується право на культурний відпочинок): музичні, художні, декоративно-ужиткові та інші арт-події, а також різноманітних спортивно-оздоровчих заходів;
- ✓ змісту, вартості та якості послуг, що надаються торгівельними майданчиками (малими архітектурними формами комерційного призначення), їх гендерної спрямованості (наприклад, пив-бари чи кафе-морозиво).

ОБ'ЄКТИ БЛАГОУСТРОЮ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ